

**KLIMAAT
FONDS** >>

JAARVERSLAG

Klimaatfonds 2019

INHOUDSOPGAVE

Terugblik 2019	4
Algemeen	5
Doel	5
Belangrijkste mijlpalen en resultaten	5
<i>Fonds 1818</i>	6
<i>Wijkinitiatieven</i>	6
<i>Samenwerking</i>	6
Organisatie	12
Doelstelling Klimaatfonds	13
Werkwijze compensatie	13
Communicatie	13
Organisatiestructuur	14
Onze partners	15
CO₂-verantwoording 2019	16
Overzicht 2019	17
Grondslag berekeningen	17
<i>Emissiefactoren</i>	17
<i>Werkproces compensatiepartners</i>	17
<i>Aanvraagprocedure project</i>	17
<i>Voorwaarden en vaststelling bijdrage</i>	18
CO ₂ -balans 2019	18
CO ₂ -compensatie 2019	18
<i>Gemeente Den Haag</i>	18
<i>Biodi</i>	19
<i>Green2live</i>	19
<i>Fokker Terminal</i>	19
CO ₂ -reductieprojecten 2019	19
Bijlagen	21
Grondslag berekeningen	23
Emissiefactoren	25
Overzicht tabellen en figuren	26

TERUGBLIK 2019

De Haagse Rugby Club heeft 218 zonnepanelen en 58 infraroodpanelen aangeschaft in 2019 waardoor ze naar verwachting circa 734 ton CO₂ besparen in 15 jaar.

» Algemeen

In 2019 vierde het Klimaatfonds zijn 10-jarig jubileum. Sinds de oprichting heeft het Klimaatfonds mede dankzij de Gemeente Den Haag (en andere gemeentes uit regio Haaglanden) en tientallen partners uit het bedrijfsleven veel projecten mogelijk gemaakt die hebben geleid tot aantoonbare CO₂-reductie en een schone leefomgeving. Tijdens een feestelijke bijeenkomst werd daar met bewonersinitiatieven, partners, bedrijven en (maatschappelijke) organisaties op teruggeblikt. Met trots. En tegelijk met het besef dat het fonds in die tien jaar niet aan belang heeft ingeboet. Integendeel. In deze tijd van klimaatdoelstellingen en energietransitie is het juist belangrijk dat het Klimaatfonds een bijdrage levert aan klimaatvriendelijke projecten van bewoners en maatschappelijke organisaties, die aantoonbaar leiden tot CO₂-reductie. En dat het Klimaatfonds, overheden, maatschappelijke organisaties en bedrijven de kans biedt om verantwoordelijkheid te nemen voor hun niet-vermijdbare CO₂-uitstoot door die te compenseren en daarmee CO₂-reducerende projecten te steunen. Daarom zal het fonds met de duurzame community met zichtbare projecten blijven bijdragen aan een groene en schone samenleving in Den Haag en in de regio!

» Doel

Lokale klimaatcompensatie helpt bij het terugdringen van de uitstoot van CO₂ in Nederland, omdat het op allerlei manieren bijdraagt aan de versnelling van energiebesparing en duurzame opwekking. Het Klimaatfonds maakt lokaal klimaatbeleid zichtbaar. Door de bijdrage van het Klimaatfonds realiseren we vernieuwing en versnelling van duurzame projecten. De bijdrage lost voor lokale initiatiefnemers de vraag op: kunnen we dit project wel realiseren? Ja, het kan financieel. De vraag is dan alleen nog wie of wat nodig is om daadwerkelijk aan de slag te gaan.

Met tastbare projecten maken we klimaatvriendelijke organisaties en bedrijven zichtbaar en geven we een zetje aan bewonersgroepen en maatschappelijke organisaties om daadwerkelijk duurzaam te doen. De bijdrage van het Klimaatfonds is weliswaar bescheiden in termen van CO₂-besparing maar groot in termen van zichtbaarheid.

Wij zijn trots op de in 2019 behaalde resultaten: de schaal van de reductieprojecten is gemiddeld gegroeid ten opzichte van 2018. Vooral het aantal collectief ingekochte zonnepanelen is met 50% fors gegroeid.

Ons voornemen voor 2020 is om het Klimaatfonds door te ontwikkelen en actief initiatieven te stimuleren in de Metropoolregio Rotterdam Den Haag.

» Belangrijkste mijlpalen en resultaten

Het was opnieuw een goed jaar voor het Klimaatfonds. Met diverse organisaties is de samenwerking voortgezet of uitgebreid, met vooral een toename in de omvang van collectieve inkoopacties op buurt- of stedelijk niveau (met name meer zonnepanelen) als gevolg.

Fonds 1818

Ook in 2019 heeft Fonds 1818 de projectbijdragen door het Klimaatfonds verdubbeld. Daarmee gaven zij een enorme 'boost' aan CO₂-reducerende initiatieven uit de stad waar we Fonds 1818 dankbaar voor zijn. Fonds 1818 hanteert een aantal extra criteria ten aanzien van de aanvragende organisatie; in 2019 voldeden bijna alle aanvragende organisaties daaraan. In de loop van 2020 bekijkt het fonds of en hoe de samenwerking voortgezet wordt, wellicht in gewijzigde vorm, mede afhankelijk van de in 2020 te ontwikkelen nieuwe werkwijze van het Klimaatfonds en de prioriteiten van Fonds 1818 zelf.

Wijkinitiatieven

In 2019 zijn weer diverse zonneprojecten gerealiseerd door wijkinitiatieven. Het gaat zowel om collectieve zonnedaken als om collectieve inkoop van zonnepanelen. Ook worden (vooral hybride) warmtepompen collectief ingekocht, waarmee het gasverbruik aanzienlijk vermindert en een aantal woningen zelfs geen aardgas meer nodig heeft voor verwarming.

Samenwerking

In 2015 hebben de drie regionale klimaatfondsen - Klimaatfonds Den Haag, het Zeeuws Klimaatfonds en de CO₂ Bank Utrecht - een samenwerkingsovereenkomst getekend. In 2017 is de Green Deal Pilot Nationale Koolstofmarkt ondertekend. Deze pilot heeft als doel de levensvatbaarheid van een nationale markt te testen. De ambitie voor de nationale koolstofmarkt is om minimaal 500.000 ton CO₂ per jaar te reduceren. In 2018 en 2019 is verkend op welke manieren dit mogelijk is. Dit proces loopt door in 2020.

Klimaatfonds 10 jaar

Het Klimaatfonds bestond in 2019 10 jaar. Peter Smit, voorzitter Raad van Toezicht en Heleen Weening, directeur Klimaatfonds/ Duurzaam Den Haag ontvingen als dank uit handen van Otto den Ouden namens Liesbeth van Tongeren wethouder Duurzaamheid en Energietransitie een tegoedbon voor het planten van een klimaatboom in Den Haag.

2009-2019 KLIMAATFONDS

2009

De lancering van het Klimaatfonds met oud-minister Cramer.

2019

Tijdens een feestelijke bijeenkomst werd met bewonersinitiatieven, partners, bedrijven en (maatschappelijke) organisaties teruggeblikt op 10 jaar Klimaatfonds en werden toekomstplannen gedeeld.

2016-2019

Project zonnepanelen van wijkinitiatief De Groene Regentes.

2010

De eerste klimaatneutrale expositie in Den Haag "Catch of the Day".

2010-2015

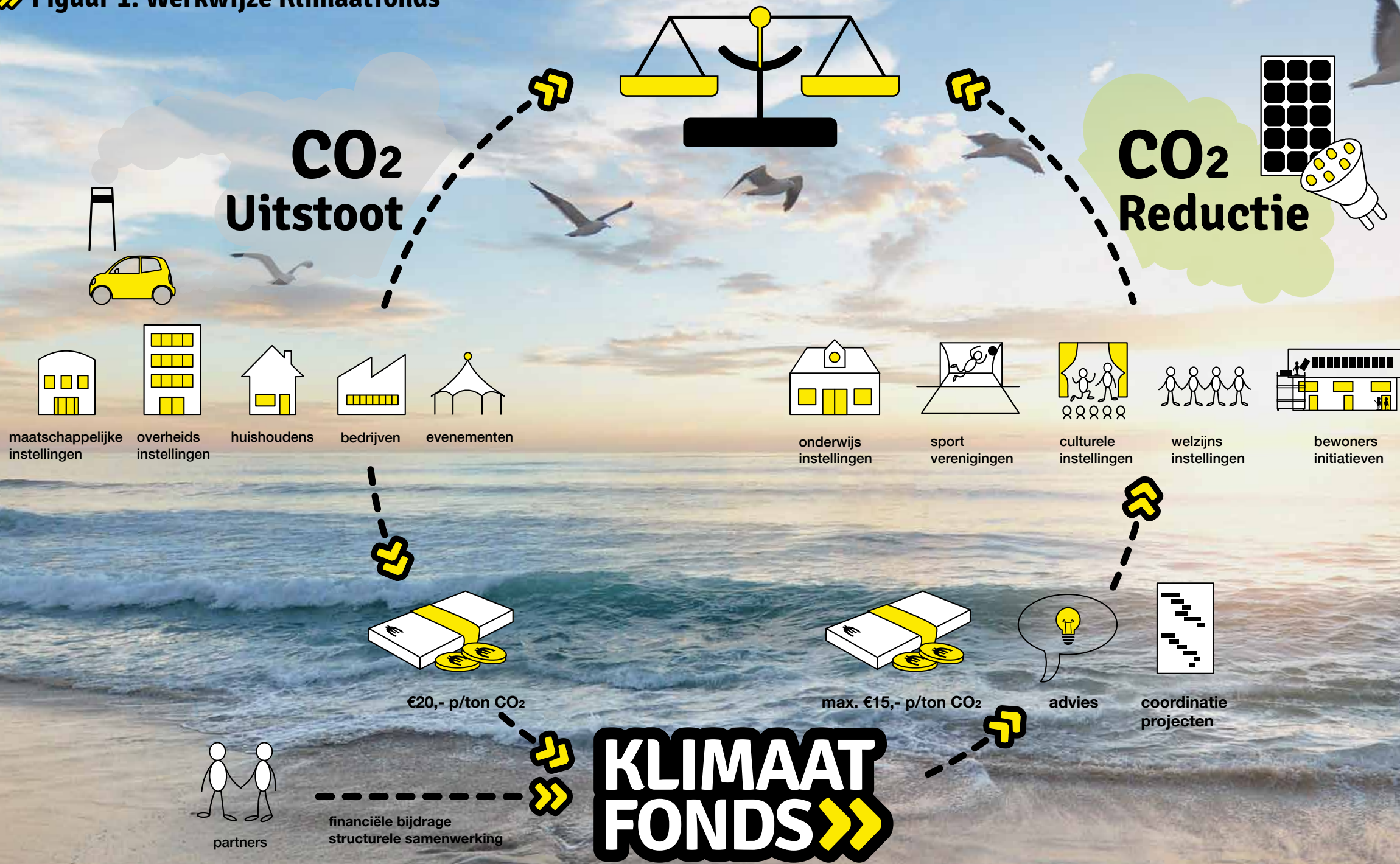
Compensatie Organisatie Fonds 1818.

2017

De ondertekening van de Green Deal Nationale Koolstofmarkt met oud-staatssecretaris Dijksema.

» Figuur 1: Werkwijze Klimaatfonds

ORGANISATIE

» Doelstelling Klimaatfonds

Het Klimaatfonds levert een bijdrage aan zichtbaar lokaal klimaatbeleid. Met tastbare projecten wordt (de mate van) klimaatneutraliteit van bedrijven en organisaties lokaal zichtbaar.

Het Klimaatfonds bereikt dit doel door het compensatiegeld voor niet-vermijdbare CO₂-uitstoot van CO₂-compenserende organisaties te investeren in energiebesparende of energieopwekkende projecten in de stad. Het gaat om organisaties zonder winstoogmerk die dezelfde CO₂-uitstoot verminderen en die zonder bijdrage niet of moeilijker tot stand zouden komen.

Het Klimaatfonds biedt deze organisaties extra financiële ondersteuning en verbindt deze organisaties met kennis, kunde of producten van (partners van) het Klimaatfonds.

» Werkwijze compensatie

Het Klimaatfonds werkt volgens een vaste leidraad waarbij organisaties de eigen CO₂-uitstoot via het Klimaatfonds compenseren in reductieprojecten. De leidraad is de trias energetica.

1. Organisaties voeren maatregelen uit om de CO₂-uitstoot te verminderen en beperken het energieverbruik door verspilling tegen te gaan.
2. Voor de benodigde energie maken ze maximaal gebruik van duurzame energiebronnen en maken zo efficiënt mogelijk gebruik van fossiele brandstoffen.
3. Er blijft CO₂-uitstoot over die niet-vermijdbaar is. Deze wordt berekend volgens nationale rekenregels voor emissiefactoren.

De niet-vermijdbare CO₂-uitstoot wordt vervolgens gecompenseerd via het Klimaatfonds.

Voorkomen van energiegebruik en CO₂-uitstoot is het startpunt, compensatie het eindpunt. De aangesloten bedrijven voeren deze doelstelling vaak door in hun bedrijfsvoering. De niet-vermijdbare CO₂-uitstoot wordt financieel gecompenseerd via het Klimaatfonds. De CO₂-uitstoot van de organisatie wordt berekend aan de hand van verbruiken van elektriciteit, gas, auto- of ov-kilometers, vliegreizen en overnachtingen. Per ton CO₂ wordt € 20,- in het fonds gestort.

Het fonds reduceert evenveel ton CO₂ door financieel bij te dragen aan energiebesparingsprojecten in de stad met aantoonbare CO₂-reductie. Projecten van organisaties zonder winstoogmerk, met een reductie vanaf 100 ton CO₂-besparing ontvangen per bespaarde ton CO₂ een bijdrage van maximaal € 15,- per ton. Het fonds biedt ook advies en begeleiding bij de uitvoering van projecten (figuur 1: Werkwijze Klimaatfonds)

» Communicatie

In 2019 hebben we ons 10-jarig jubileum gevierd tijdens een goed bezochte netwerk-bijeenkomst in Het Nutshuis. Tijdens deze bijeenkomst hebben we onze ambitie om ons werkgebied in 2020 actief uit te breiden naar de regiogemeenten gecommuniceerd. Daaropvolgend hebben we presentaties verzorgd voor het bestuurlijk en ambtelijk netwerk Energie van de MRDH. Ook is het Klimaatfonds uitgebreid in het weekblad Den Haag Centraal aan bod gekomen.

» Organisatiestructuur

Het Klimaatfonds is een onafhankelijke stichting. Heleen Weening is directeur-bestuurder van het Klimaatfonds (en daarnaast van Duurzaam Den Haag).

Medewerkers

Heleen Weening
directeur-bestuurder

Lennart van der Linde
dagelijkse leiding

Anouk Dehue
communicatie

Yvonne Bledoeg-Hoefsloot
projectmedewerker

Shalini Siwpersad
controller

Raad van Toezicht 2019

De Raad van Toezicht houdt toezicht op het beleid van het bestuur en de algemene gang van zaken in de stichting. De Raad van Toezicht inspireert, controleert en besluit over de doelstellingen van het Klimaatfonds. Naast het vaststellen van de jaarstukken zijn de belangrijkste onderwerpen de strategie van het Klimaatfonds, nieuwe initiatieven en natuurlijk de uitvoering van de begroting, de CO₂-balans en de voortgang van lopende projecten. De Raad van Toezicht heeft in 2019 vier vergaderingen gehad.

In 2019 is de samenstelling van de Raad van Toezicht van het Klimaatfonds Den Haag gewijzigd. Na het optreden van Jan Schinkelshoek als voorzitter per 1 januari 2019 zijn in mei Kirsten Wilkeshuis en Hans Kuijpers als lid toegetreden.

De samenstelling van de Raad van Toezicht was dit jaar:

Peter Smit
voorzitter

Leo Freriks

Willem Krzeszewski

René Dekeling

Kirsten Wilkeshuis

Hans Kuijpers

» Onze partners

Onze projecten realiseren wij mede met behulp van onze partners uit het bedrijfsleven, Fonds 1818, de overheid en regionale fondsen.

- Fonds 1818: de projecten die een bijdrage ontvangen van het Klimaatfonds, worden door Fonds 1818 verdubbeld (in bijna alle gevallen).
- Onze compenserende partners zijn:
 - Gemeente Den Haag
 - Green2live
 - Boodi
 - Fokker Terminal
- Onze partners waarmee we een samenwerkingsovereenkomst hebben, projecten uitvoeren of expertise delen:
 - Siemens
 - Museon
 - Gemeente Den Haag
- Green Deal Nationale Koolstofmarkt.
- Regionale fondsen: CO₂ Bank Utrecht, Zeeuws Klimaatfonds - uitwisseling van kennis en expertise ontwikkelen ten behoeve van gezamenlijke landelijke producten.

Fonds 1818

Green2live

SIEMENS

MUSEON

CO₂-VERANTWOORDING 2019

Tom Verhaar, directeur Fokker Terminal, en Maarten van Hasselt, voorzitter van de Haagse Countryclub Groen-Geel, ontvingen maandag 18 november 2019 het bordje voor "Klimaatvriendelijke organisatie" uit handen van directeur-bestuurder Klimaatfonds, Heleen Weening. Fokker Terminal is sinds juli 2019 een CO₂-neutrale congreslocatie en Groen-Geel zal door vervanging van veldverlichting door ledverlichting circa 223 ton CO₂ besparen in 15 jaar.

» Overzicht

Sinds de oprichting van het Klimaatfonds is de realisatie van de CO₂-reductie 84.696 ton CO₂.

Een gemiddeld huishouden stoot jaarlijks direct 8 ton CO₂ uit door energie in huis en vervoer.

Bron: Milieu Centraal (2019)

Het Klimaatfonds heeft sinds de oprichting de uitstoot gecompenseerd, die gelijk staat aan de jaarlijkse uitstoot van circa 10.588 huishoudens in huis en vervoer.

In de onderstaande tabel staan de CO₂-compensatiedoelstellingen en de reducties die het fonds van 2010 tot eind 2019 heeft gerealiseerd. In 2018 is een overschot van 1326 ton CO₂ meegenomen naar de balans van 2019. Naar 2020 wordt een overschot van 2.055 ton CO₂ meegenomen.

Het Klimaatfonds houdt jaarlijks een CO₂-administratie bij, die beoordeeld wordt door een onafhankelijke accountant.

Tabel 1: Cumulatief overzicht doelstelling compensatie en realisatie reductie 2010-2019

	Doelstelling compensatie	Realisatie reductie
Jaar	(in ton CO ₂)	(in ton CO ₂)
2010	7.608	8.350
2011	11.116	10.569
2012	9.301	4.838
2013	9.522	14.666
2014	10.393	13.249
2015	6.852	4.319
2016	6.817	5.673
2017	6.689	6.479
2018	6.960	8.441
2019	7.383	8.112
Totaal	82.641	84.696

» Grondslag berekeningen

Emissiefactoren

De berekening van CO₂-emissiefactoren vindt vanaf 2015 plaats conform de uniforme lijst van CO₂-emissiefactoren voor alle CO₂-projecten in Nederland. Deze zijn openbaar beschikbaar via: www.CO2emissiefactoren.nl en opgenomen als bijlage. Voor de gemiddelde Nederlandse stroommix gaan we vanaf 2019 voor de reductieprojecten uit van een verwachte gemiddelde emissiefactor tot circa 2030 van 0,45 kg CO₂/kWh.

Werkproces Compensatiepartners

Het Klimaatfonds heeft een eenvoudige tool om de compensatie door partners te berekenen en om een financiële bijdrage voor reductieprojecten te berekenen. De wijze van berekening is onveranderd in 2019. Voor deelname van nieuwe partijen geldt een minimale compensatiewaarde van 5 ton CO₂.

De verantwoordelijkheid van de berekening van de niet-vermijdbare CO₂-uitstoot door het bedrijf ligt bij de aanvrager. Het Klimaatfonds kan partijen wel ondersteunen bij deze berekeningen.

Aanvraagprocedure

Organisaties zonder winstoogmerk (met maatschappelijk belang) zoals stichtingen, verenigingen, VvE's en wijkinitiatieven komen in aanmerking voor een financiële bijdrage voor een project dat aantoonbaar CO₂ reduceert. Via het aanvraagformulier op de website komt een project in de procedure en wordt men begeleid bij de afwikkeling van de aanvraag.

Voorwaarden en vaststelling bijdrage

De voorwaarden voor vaststelling van de bijdrage staan op onze website vermeld. Een aantal voorwaarden om in aanmerking te komen voor een financiële bijdrage is aangescherpt in verband met het sterker wordende klimaatbeleid. Met name de emissiefactor voor elektriciteit en de rekenperiode zijn verlaagd. Ook is de maximale bijdrage van het Klimaatfonds aan projecten beperkt tot € 15.000 per aanvrager per jaar. Uit de projecten in 2019 blijkt dat aanvragers vaak een geringere bijdrage nodig hebben dan de maximale 15 euro/ton, mede door de verdubbeling van onze bijdrage door Fonds 1818 en door gunstiger terugverdientijden. De business case berekening van het project ondersteunt onze berekening voor de hoogte voor de bijdrage. Een bijdrage is alleen mogelijk bij terugverdientijden van meer dan vijf jaar.

CO₂-balans

De CO₂-balans is een specificatie van de CO₂-compensatiedoelstelling voor 2019 en de gerealiseerde CO₂-reductie in 2019.

Doelstelling	ton CO ₂	Realisatie	ton CO ₂
Compensatie		Reductie	
Gemeente Den Haag	7.055	Gasvrij Scheveningen	178
Bloodi	240	VvE Van Merlenstraat	257
Fokker Terminal	83	Groene Regentes	1.071
Green2live	5	Haagse Rugby Club	734
		International School The Hague	458
		Duursaam Benoordenhout	800
		Coöperatie 070Energiek=om	781
		Atletiekvereniging Sparta	431
		Stichting Utopie	2.280
		Quick	200
		Oud-katholieke Parochie	179
		Groen-Geel	223
		Bewonersvereniging Kleine Hout	520
		TOTAAL	8.112
		Eindsaldo 2018	1.326
TOTAAL	7.383	TOTAAL	9.438
		Eindsaldo 2019	2.055

Vanaf 2015 is Siemens lid van het Klimaatfonds. Siemens betaalt contributie voor haar lidmaatschap, waarmee onder andere projectmanagement van het Klimaatfonds wordt uitgevoerd. Omdat deze contributie niet een CO₂-compensatie vertegenwoordigt, is deze niet in de CO₂-balans opgenomen.

Per saldo is vanaf 2010 in totaal 2.055 ton CO₂ meer gereduceerd dan benodigd. Het overschot komt op de beginbalans van 2020 te staan.

CO₂-compensatie

In 2019 hebben vier organisaties in totaal 7.383 ton CO₂ gecompenseerd via het Klimaatfonds.

Toelichting per organisatie:

Gemeente Den Haag

De gemeente Den Haag heeft de ambitie om een klimaatneutrale organisatie te zijn. De compensatiebijdrage van de gemeente Den Haag vormt het grootste deel van het fonds. De gemeente heeft in 2019 een

compensatie-opgave van 7.055 ton CO₂. Deze compensatie is de door de gemeente berekende CO₂-uitstoot van de gemeentelijke organisatie in 2018.

Bloodi

Bloodi levert verschillende soorten composteerbare verpakkingsmaterialen. Per product is de milieu-impact van de hele productketen inzichtelijk. Koffie-, bier- en frisbeker, borden, afvalzakken van diverse duurzame materialen als palmbiad, papier, bamboe en mais. Voor het product Cup2paper wordt de resterende CO₂-uitstoot (8 gram CO₂ per beker) gecompenseerd via het Klimaatfonds. Totaal wordt 240 ton CO₂ gecompenseerd.

Green2live

Green2live is een adviesbureau voor verduurzaming van organisaties, op het gebied van zowel zonnepanelen als groene daken en heeft ondersteuningsaanbod van advies, subsidieaanvraag tot projectbegeleiding. Green2live heeft in 2019 onder andere hockeyvereniging Groen-Geel ondersteund bij de verduurzaming van hun locatie. In 2019 is 5 ton CO₂ gecompenseerd.

Fokker Terminal

De Fokker Terminal is al jaren bezig om het energiegebruik en de daarmee gepaarde CO₂-uitstoot terug te dringen, onder meer door aanleg van 600 zonnepanelen op het dak. Sinds juli 2019 is het een CO₂-neutrale congreslocatie door de op dit moment nog resterende CO₂-uitstoot van 83 ton per jaar te compenseren via het Klimaatfonds.

CO₂-reductieprojecten

Het Klimaatfonds heeft in 2019 aan in totaal 23 projecten van 13 maatschappelijke organisaties een financiële bijdrage toegekend.

Dat is vergelijkbaar met 2018. Het gaat om 7 bewonerscollectieven, 4 sportclubs, 1 school en 1 kerkgenootschap. Bij 20 van de projecten zijn (collectief) in totaal 3.906 zonnepanelen aangelegd, bijna 1.300 meer dan in 2018. Bij zes projecten zijn ook warmtepompen aangeschaft (in totaal 23; 10 minder dan in 2018). Bij vier projecten is de (sportveld-) verlichting vervangen door ledverlichting. Voor alle projecten geldt dat de CO₂-reductie is berekend voor een periode van maximaal 12 jaar uitgezonderd enkele reeds eind 2018 ingediende projecten waarvoor nog een periode van 15 jaar gold. De totale CO₂-reductie van alle projecten in 2019 bedraagt 8.112 ton.

Toelichting per project

Gasvrij Scheveningen: bewoners in Scheveningen hebben collectief 111 zonnepanelen aangelegd. De CO₂-besparing bedraagt naar verwachting circa 178 ton in 12 jaar.

VvE Van Merlenstraat: deze VvE heeft isolatieglas en zonnepanelen aangeschaft. De CO₂-besparing bedraagt naar verwachting circa 257 ton in 15 jaar.

Groene Regentes: dit wijkinitiatief heeft via collectieve inkoop in totaal 666 zonnepanelen en 5 warmtepompen aangeschaft. Daarmee besparen ze in 12 jaar naar verwachting circa 1.071 ton CO₂.

Haagse Rugby Club: heeft 218 zonnepanelen en 58 infraroodpanelen aangeschaft. De CO₂-reductie in 15 jaar is naar verwachting circa 734 ton.

International School The Hague: de traditionele verlichting is vervangen door ledverlichting. De CO₂-reductie bedraagt in 12 jaar naar verwachting circa 458 ton.

Duursaam Benoordenhout: dit wijkinitiatief heeft collectief 557 zonnepanelen aangeschaft. Ze besparen daarmee in 12 jaar naar verwachting circa 800 ton CO₂.

Coöperatie 070Energiek=om: door collectieve inkoop hebben bewoners via dit initiatief in totaal 576 zonnepanelen aangeschaft. De CO₂-besparing in 12 jaar bedraagt naar verwachting circa 781 ton.

Atletiekvereniging Sparta: deze vereniging heeft 140 zonnepanelen geplaatst en traditionele veldverlichting door ledverlichting vervangen. De verwachte CO₂-besparing bedraagt in 15 jaar circa 431 ton.

Stichting Utopie: bewoners schaften via dit initiatief in totaal 1.062 zonnepanelen en 18 warmtepompen aan. Daarmee besparen ze naar verwachting in 12 jaar respectievelijk 15 jaar circa 2.280 ton CO₂.

Quick: deze sportclub schafte 151 zonnepanelen aan. Naar verwachting reduceert dit in 12 jaar circa 200 ton CO₂.

Oud-katholieke Parochie: deze parochie plaatste 42 zonnepanelen en verving traditionele verlichting door ledverlichting. De CO₂-besparing is naar verwachting in 15 jaar circa 179 ton.

Groen-Geel: deze sportvereniging heeft traditionele veldverlichting vervangen door ledverlichting. Daarmee wordt in 15 jaar naar verwachting circa 223 ton CO₂ bespaard.

Bewonersvereniging Kleine Hout: met aanschaf van 300 zonnepanelen besparen deze bewoners naar verwachting in 12 jaar circa 520 ton CO₂.

» Bijlage 1

ASSURANCE-RAPPORT VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: Stichting Klimaatfonds Den Haag

Opdracht en verantwoordelijkheden

Wij hebben de in bijgaand jaarverslag van Stichting Klimaatfonds Den Haag te Den Haag op pagina 16 tot en met 25 opgenomen CO₂-verantwoording over de periode 01 januari 2019 tot en met 31 december 2019 beoordeeld. De opgave is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur van de stichting. Het is onze verantwoordelijkheid een assurance-rapport inzake de CO₂-opgave te verstrekken.

Werkzaamheden

Wij hebben onze beoordeling verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 3410, 'Assurance-opdrachten betreffende emissieverslagen'. Dienovereenkomstig dienen wij ons onderzoek zodanig te plannen en uit te voeren, dat een beperkte mate van zekerheid wordt verkregen dat de opgave van basisgegevens geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een beoordeling is gericht op het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid. De werkzaamheden die worden verricht bij het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid zijn gericht op het vaststellen van de plausibiliteit van informatie en zijn geringer in diepgang dan die bij een assurance-opdracht gericht op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid. De in dit kader uitgevoerde werkzaamheden bestonden in hoofdzaak uit het inwinnen van inlichtingen bij functionarissen van de entiteit en het uitvoeren van cijferanalyses met betrekking tot de informatie opgenomen in het verslag. De mate van zekerheid die wordt verkregen bij beoordelingswerkzaamheden is daarom ook lager dan de zekerheid die wordt verkregen bij controlewerkzaamheden.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Klimaatfonds Den Haag zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Onze verantwoordelijkheden voor de beoordeling van de duurzaamheidsinformatie

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een beoordeling dat wij daarmee voldoende en geschikte assurance-informatie verkrijgen voor de door ons af te geven conclusie.

Bezoekadres/correspondentieadres:

Haagweg 52 b/c
2321 AE Leiden

Telefoon: 071 - 576 17 06

E-mail: info@berveling.nl

Website: www.berveling.nl

IBAN: NL43 ABNA 0615 8820 80

KVK nr: 28086292

BTW nr: NL809662772B01

De algemene voorwaarden zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel onder nummer 40481496. Op verzoek worden deze toegezonden.

De werkzaamheden die worden verricht bij het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid zijn gericht op het vaststellen van de plausibiliteit van informatie en variëren in aard en timing van, en zijn ook geringer in omvang, dan die bij een assurance-opdracht gericht op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid. De mate van zekerheid die wordt verkregen bij een beoordeling is daarom ook aanzienlijk lager dan de zekerheid die wordt verkregen bij een controle.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de beslissingen die gebruikers op basis van deze CO₂-beoordeling nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze beoordelingswerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op onze conclusie. De kwantificering van broeikasgassen is onderhevig aan inherente onzekerheid.

Wij passen de 'Nadere voorschriften kwaliteitssystemen (NVKS)' toe. Op grond daarvan beschikken wij over een samenhangend stelsel van kwaliteitsbeheersing inclusief vastgelegde richtlijnen en procedures inzake de naleving van ethische voorschriften, accountantsstandaarden en andere relevante wet- en regelgeving.

Wij hebben deze beoordeling professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse Standaard 3410, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen assurance-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Op grond van onze beoordeling is ons niets gebleken op basis waarvan wij zouden moeten concluderen dat de CO₂-verantwoording geen juiste weergave geeft van de verantwoorde CO₂-reductiedoelstelling en –realisatie in overeenstemming met de grondslagen zoals opgenomen in de CO₂-verklaring.

Leiden, 25 maart 2020

Berveling Accountants & Adviseurs B.V.

Drs J. Berveling RA

Bezoekadres/correspondentieadres: **Telefoon: 071 - 576 17 06**
Haagweg 52 b/c **E-mail: info@berveling.nl**
2321 AE Leiden **Website: www.berveling.nl**
De algemene voorwaarden zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel onder nummer 40481496. Op verzoek worden deze toegezonden.

IBAN: NL43 ABNA 0615 8820 80
KVK nr: 28086292
BTW nr: NL809662772801

» Bijlage 2

Onderstaand overzicht biedt een uitgebreide toelichting op de grondslag berekeningen.

Emissiefactoren

Conform kengetallenlijst opgenomen in bijlage 3.

Rekenmethode en proces compensatiepartners

Organisaties kunnen hun CO₂-uitstoot berekenen in samenwerking met een medewerker van het Klimaatfonds, door het invullen van de verbruiken in de CO₂-calculator.

De berekening wordt gemaakt voor het verbruik van gas en elektriciteit, auto, ov, vlieg-reizen en overnachtingen. Na het invoeren van deze gegevens, wordt de CO₂-uitstoot berekend in tonnen CO₂. Door € 20,- per ton te storten in het Klimaatfonds wordt de berekende CO₂-uitstoot gecompenseerd via CO₂-reductieprojecten in de stad. Het Klimaatfonds voert een globale controle uit, de verantwoordelijkheid voor de basisgegevens en de berekening ligt bij de aanvrager.

Rekenmethode en proces – Projecten in de stad

Organisaties binnen de doelgroep van het Klimaatfonds kunnen een aanvraag indienen voor een financiële bijdrage. De projecten die het Klimaatfonds ondersteunt, moeten gericht zijn op aantoonbare CO₂-reductie door:

- de vermindering van het energieverbruik door besparingsmaatregelen;
- de toepassing van duurzame energie (zoals zonne-energie, windenergie en biogas);
- een efficiënter gebruik van traditionele energiebronnen (fossiele brandstoffen).

De CO₂-reductie van projecten wordt berekend aan de hand van de besparingen die met de maatregelen zijn gerealiseerd (bijvoorbeeld energie- of gasbesparing). Deze besparingen worden door middel van de CO₂-calculator omgerekend naar CO₂-reductie.

Bij projecten waarbij investeringen in bedrijfsmiddelen plaatsvinden wordt de totale CO₂-reductie berekend voor de gehele levensduur met een maximum van 12 jaar. Voor elke ton CO₂ die wordt gereduceerd geeft het Klimaatfonds een bijdrage van maximaal € 15,-.

Aanvraagprocedure

Het Klimaatfonds controleert de aanvraag aan de hand van een onderbouwing van de levensduur en de besparingen die wordt geleverd door een deskundige, te denken aan een besparingsdeskundige, een fabrikant of een adviesbureau. Ook wordt gekeken naar productspecificaties en besparingen bij soortgelijke projecten.

Bij de beoordeling van projecten wordt gevraagd om een aantal documenten aan te leveren:

- facturen van de genomen maatregelen
- onderbouwing levensduur en besparing door middel van een verklaring van een erkend bedrijf en/of productspecificaties
- meest recente energienota/jaaroverzicht
- kopie uittreksel Kamer van Koophandel
- dekkingsplan

De aanmeldprocedure verloopt via de volgende stappen:

- Een organisatie geeft te kennen een energiebesparingsproject te willen uitvoeren dat voldoet aan alle voorwaarden die het Klimaatfonds heeft opgesteld. Hiervoor kan het aanvraagformulier op de website worden ingevuld en opgestuurd.

- Het Klimaatfonds beoordeelt de aanvraag en toetst deze aan de door het fonds opgestelde criteria.
- Indien het project geschikt wordt geacht voor ondersteuning door het fonds volgen verdere afspraken over betaalwijze en eventuele begeleiding en advies.
- De uitkomst van deze beoordeling wordt schriftelijk meegedeeld aan de betreffende organisatie.
- Eerst moet zijn onderzocht of andere financiële steun mogelijk is, bijvoorbeeld via subsidies.
- In eerste instanties komen alleen innovatieve projecten en organisaties van maatschappelijk belang in aanmerking voor ondersteuning.
- Het project moet worden aangemeld door een maatschappelijke organisatie of instelling die zonder winstoogmerk werkt
- Met het project moet een aantoonbare en substantiële hoeveelheid CO₂ (minimaal 100 ton over levensduur van de maatregelen met maximum van 12 jaar) worden gereduceerd.
- De aanvraag voor financiële ondersteuning dient binnen 3 maanden na uitvoering van de maatregelen te worden ingediend bij het Klimaatfonds. Indien meerdere maatregelen gedurende het jaar worden uitgevoerd, kan in overleg alsnog een aanvraag worden ingediend.

Voorwaarden

Om in aanmerking te komen voor een financiële bijdrage van het Klimaatfonds Den Haag moet een project aan een aantal voorwaarden voldoen. Hieronder worden de belangrijkste voorwaarden genoemd.

- Het project moet uitgevoerd worden in Den Haag. Indien er organisaties compenseren uit de regio Haaglanden, is regionale compensatie ook mogelijk.

Bijlage 3

Verbruik	Eenheid	Kengetal	Eenheid
Totale hoeveelheid gas CO ₂ /m ³	m ³	1,887	kg
Hoeveelheid stroom (geen groene stroom)	kWh	0,649 [0,45 ¹]	kg CO ₂ /kWh
Hoeveelheid stadswarmte	GJ	20,00	kg CO ₂ /GJ
Totale hoeveelheid benzine	liter	2,741	kg CO ₂ /l
Totale hoeveelheid diesel	liter	3,232	kg CO ₂ /l
Totale hoeveelheid LPG CO ₂ /l	liter	1,805	kg CO ₂ /l
Totale hoeveelheid aardgas	kilogram	2,728	kg CO ₂ /kg
Totale afstand afgelegd met benzine voertuigen	kilometer	0,218	kg CO ₂ /km
Totale afstand afgelegd met diesel voertuigen CO ₂ /km	kilometer	0,207	kg CO ₂ /km
Totale afstand afgelegd met LPG voertuigen	kilometer	0,203	kg CO ₂ /km
Totale afstand afgelegd met aardgasvoertuigen	kilometer	0,184	kg CO ₂ /km
Totale afstand afgelegd met hybride voertuigen	kilometer	0,158	kg CO ₂ /km
OVERNACHTINGEN			
Aantal km busvervoer CO ₂ /pkm	reizigerskm	0,14	kg CO ₂ /pkm
Aantal km tramvervoer (geen RandstadRail HTM)	reizigerskm	0,084	kg CO ₂ /pkm
Aantal km trein (nationaal)	reizigerskm	0,039	kg CO ₂ /pkm
Metro	reizigerskm	0,095	kg CO ₂ /pkm
VLIEGREIZEN			
Air - domestic	reizigerskm	0,297	kg CO ₂ /pkm
Air - Europe	reizigerskm	0,2	kg CO ₂ /pkm
Air - International/Intercontinental	reizigerskm	0,147	kg CO ₂ /pkm
OVERNACHTINGEN			
Aantal overnachtingen	Aantal nachten	20,6	kg CO ₂ /nacht

¹ Bij reductieprojecten geldt 0,45 kg CO₂ als verwachte gemiddelde emissiefactor tot circa 2030 (obv CE Delft).

Bron: www.emissiefactoren.nl

Bijlage 4

Overzicht tabellen

Tabel 1: Cumulatief overzicht doelstelling compensatie en realisatie reductie 2010-2019

Tabel 2: CO₂-balans 2019

Overzicht figuren

Figuur 1: Werkwijze Klimaatfonds

Klimaatfonds Den Haag

ADRES	Riviermarkt 5 2513 AM Den Haag
TELEFOON	070 364 30 70
E-MAIL	klimaatfonds@duurzaamdenhaag.nl
WEBSITE	www.duurzaamdenhaag.nl/klimaatfonds

**KLIMAAT
FONDS>>**